

Protokoll 7/2025

Tid Torsdagen den 25 september 2025 kl. 15.30-16.15

Plats Stora kollegiesalen, Stadshuset

Justering Måndagen den 6 oktober 2025, §§ 1-5, 13-15, 17, 26,
28, 29

Omedelbart justerade paragrafer

Justering Torsdagen den 25 september 2025, §§ 6-12, 16, 18-25,
27

Anders Österberg

Rita Valanko

Närvarande

Beslutande ledamöter

Anders Österberg (S) ordföranden

Dennis Wedin (M) vice ordföranden §§ 1-27, 29

Margareta Stavling (S)

Anders Göransson (S)

Ingela Edlund (S)

Lennart Tonell (MP)

Rita Valanko (M)

Fredrik Sand (M)

Gabriel Kroon (SD)

Peter Öberg (L)

Linn Bessner (C)

Tjänstgörande ersättare

Tim Schnoor (V) för Clara Lindblom (V)

Agneta Sundberg (V) för Jonathan Metzger (V)

Torbjörn Ebérus (M) för Dennis Wedin (M) § 28

Ersättare:

Emil Bustos (S)

Bengt-Olov Tengmark (S)

Torbjörn Ebérus (M) §§ 1-27, 29

Anders Edin (SD)

Tjänstemän

Förvaltningschefen Thomas Andersson, Susanne Bengtsson, Göran Carlberg, Britta Eliasson, Annika Forsing, Charlotte Gerger, Sverker Henriksson, Anders Jonsson, Carolina Zandén, Anders Öinert och nämndsekreterare Fabian Lind, samt borgarrådssekreteraren Sonja Pagrotsky och personalföreträdaren Luis Lopez §§ 1-6

§11

Lekvärdesriktlinjer – utformning av förskole- och skolgårdar. Svar på remiss

E2025-01965

Beslut

Exploateringsnämnden beslutar enligt exploateringskontorets förslag:

1. Exploateringsnämnden beslutar att överlämna exploateringskontorets tjänsteutlåtande som svar på remissen.
2. Exploateringsnämnden beslutar att omedelbart justera paragrafen.

Reservation

Gabriel Kroon (SD) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

Peter Öberg (L) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

Handlingar i ärendet

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande från den 29 augusti 2025.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

- 1) Ordföranden Anders Österberg (S), Tim Schnoor m.fl. (V), Lennart Tonell (MP), vice ordföranden Dennis Wedin m.fl. (M) och Linn Bessner (C) föreslår (se beslutet).
- 2) Gabriel Kroon (SD) föreslår att exploateringsnämnden beslutar att delvis godkänna svaret på remissen samt att därutöver anföra följande:

Exploateringsnämnden har fått ”Lekvärdesriktlinjer – utformning av förskole- och skolgårdar”, ett förslag från utbildningsnämnden och förskolenämnden, för yttrande. Riktlinjerna ger ett bra och utförligt underlag om barns behov och vad som bör beaktas i planeringen för att uppnå högt ställda mål om goda lek- och lärandemiljöer för barn. De beskriver arbetsprocessen och ansvarsfördelning mellan förvaltningar och mellan nämnder och kommunstyrelsen.

Sverigedemokraterna vill däremot tillägga att boverkets krav om mins 40 kvm gårdsförskoleyta per barn, 30 kvm grundskoleyta per barn är avgörande för en aktiv vardag. Därmed bör strategin revideras med dessa mål.

3) Peter Öberg (L) föreslår att nämnden beslutar enligt följande:

- a. Att delvis bifalla kontorets förslag till beslut.
- b. Att lekvärdesriktlinjerna kompletteras med ett inledande kapitel om vikten av motorisk utveckling samt med konkreta riktlinjer kring vilka redskap och förutsättningar som bör finnas på förskole- och skolgårdar för att stimulera grundrörelser i olika åldrar.
- c. Att därutöver anföra följande:

Det är bra att lekvärdesriktlinjer nu äntligen tagits fram. Förskolegården och skolgården är platser där barn tillbringar en betydande del av sin uppväxt. Gårdarna ska vara barnens plats i staden och fungerar som mötesplatser för familjer även utanför skoltid.

Att fysisk aktivitet är viktigt för barns hälsa vet vi alla, och WHO tydliggör i sina riktlinjer att fysisk aktivitet ger fördelar inte bara i den fysiska hälsan utan också för kognitiv förmåga och mental hälsa.

Motoriken och den motoriska utvecklingen är grunden för all utveckling – både fysisk och intellektuell. Lekvärdesriktlinjerna borde därför kompletteras med ett inledande kapitel som tydligare beskriver varför fri lek i utmanande miljö är så viktig. Här borde man också tydliggöra vilka grundrörelser (snurra, hänga, springa, hoppa, balansera, rulla, kasta, fånga, gunga osv) som barn behöver öva på i olika åldrar.

Dokumentet skulle också bli mer konkret och användbart om det kompletterades med tydliga riktlinjer kring vilka redskap och förutsättningar som bör finnas på förskole- och skolgårdar för att stimulera inläringen av grundrörelserna.

För att riktlinjer som dessa ska vara verkningsfulla och långsiktigt hållbara krävs att de vilar på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet. Framöver är det därför viktigt att inte enbart arkitekter och stadsplanerare involveras i framtagandet av den här typen av riktlinjer, utan även

forskare och experter inom barns utveckling och pedagogik behöver involveras på ett tidigt stadium. Även experter på arbetsmiljö och ergonomi behöver vara delaktiga.

Slutligen hoppas vi från Liberalernas sida att ett liknande dokument kring vilka utrymmen, redskap och miljöer som bör finnas i förskolornas inomhusmiljöer snarast tas fram i samarbete med SISAB och experter på barns utveckling och hälsa.

Beslutsgång

Ordföranden Anders Österberg (S) ställer förslagen mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt kontorets förslag som stöds av ordföranden Anders Österberg (S), Tim Schnoor m.fl. (V), Lennart Tonell (MP), vice ordföranden Dennis Wedin m.fl. (M) och Linn Bessner (C).

Särskilt uttalande

Ordföranden Anders Österberg m.fl. (S), Tim Schnoor m.fl. (V) och Lennart Tonell (MP) lämnar särskilt uttalande enligt följande:

Lekvärdesriktlinjerna är ett viktigt steg framåt för att säkra barn och ungas rätt till en god pedagogisk utemiljö. Forskningen visar tydligt att såväl utformningen av skol- och förskolegårdar som storleken på gårdarna har avgörande betydelse för barns utveckling, hälsa och lärande.

Genom de nya lekvärdesriktlinjerna skapas förutsättningar för en strukturerad process för att redan tidigt i plan- och exploateringsprocessen säkerställa att barnperspektivet tillgodoses i planeringen av nya skolor och förskolor. Målkonflikter uppstår ofrånkomligen i alla typer av projekt och processer, men genom riktlinjerna skapas ett ramverk för hur dessa ska hanteras.

För att säkerställa en ändamålsenlig implementering av riktlinjerna är det av stor vikt att kommunstyrelsen och nämnderna utvecklar en fungerande och nära samverkan i planerings-, utrednings- och genomförandeskedet av projekten. Arbetet bör utvärderas löpande för att säkerställa att lekvärdesriktlinjerna tillämpas på ett bra sätt.

Fabian Lind